

**STRUCTURA I CONINUTUL PREGĂTIRII SPECIALIȘTILOR ÎN
DOMENIUL CULTURII FIZICE ȘI AL SPORTULUI ÎN DIVERSE
INSTITUȚII SUPERIOARE DE ÎNVĂȚĂMÂNT**

Jurat Valeriu,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Keywords: *curriculum, specialist in the field of physical culture and sport, educational disciplines, evaluation forms.*

Summary. *Currently physical culture is a multilateral and integrative phenomenon, that is approached in a unity and interconnection of forms – basic educational components, structural components (intellectual, psycho-social, motor, biological); system of requirements, skills and attitudes, specific and general positions of general physical culture.*

Thus, one of the priorities of Higher Education of Physical Culture is the harmonization, compatibility of qualifications required by labour market and those conferred in the university, imposing the qualification requirements development of the specialist in the field by updating the curricula.

Actualitatea. Crearea condițiilor necesare pentru formarea necesităților omului, care îmbină armonios elementele spirituale și fizice, prezintă cea mai importantă problemă pentru dezvoltarea societății contemporane. Cultura fizică constituie anume acea sferă instructivă, în cadrul căreia se traduce în viață ideea funcțională a valorificării universului de către om, a forțelor sale esențiale (fizice și spirituale), a formării unei personalități active, capabile să se integreze și să facă față cerințelor societății contemporane. Astfel, pentru teoria și practica culturii fizice, ideea formării unei personalități multilateral dezvoltate și dovedite a fi fundamentală, dar fiind că personalitatea este considerată o simbioză psihofiziologică complexă, în care elementul principal este esența ei spirituală, care realizează doar prin propria-i organizare psihofizică [5].

Existența standardizării în toate domeniile, inclusiv al culturii fizice, pârgurile de realizare a unei activități de succes a instituțiilor superioare sunt direct sau indirect legate de declanșarea unei schimbări fundamentale, ireversibile a învățământului de cultură fizică, reflectată prin trecerea de la economia bazată preponderent pe resurse fizice, la economia bazată preponderent pe cunoștințe.

În acest context învățământul reprezintă principala formă de organizare a educației, realizată în funcție de obiectivele pedagogice stabilite la nivel de sistem și de progres [3], iar sistemul de învățământ în calitate de principalul subsistem al sistemului de educație, include ansamblul instituțiilor specializate în proiectarea și realizarea funcțiilor educației prin conținuturi și metodologii specifice [3].

Perspectiva studierii problemei învățământului de cultură fizică, inclusiv a celui special (profesional-pedagogic) inspiră cel mai mult optimism, în sensul cercetării activității de comunicare în categoria învățământ ca o formă de sintetizare a activității. Rezultatele studierii problemei date pot suplimenta esențial didactica disciplinei cultura fizică, fapt care va permite a concretiza ideea despre esența integrativă și necesitatea diferitelor științifice care servesc la pregătirea instructiv, social, profesional-aplicativ și profesional-pedagogic a personalității în sistemul de cultură fizică [5, 6, 9].

Noul mileniu pune în fața învățământului o multitudine de probleme și foarte puține soluții, fapt ce impune din parte specialiștilor de profil, să abordeze inovarea și atitudinea optimistă, astfel încât în perspectivă să se evidențieze provocările acestei perioade și nu amenințările generale de problemele fără soluții în domeniu.

Primele provocări s-au manifestat deja în ultimii 10-15 ani prin apariția noilor specializări în domeniul culturii fizice și sportului [1]. În acest context învățământul de cultură fizică continuă să se adapteze la provocările societății existente, și în special la cerințele de la Bologna, tot odată analizând și rezultatele deja obținute.

Actualmente cultura fizică reprezintă un fenomen multilateral și integrativ, care se abordează într-o unitate și interconexiune ale formelor – componentelor educaționale de bază (învățământul de cultură fizică, educația fizică, cultura fizică recreativă, cultura fizică de recuperare, sport), componentelor structurale (intelectual, psihosocial, motric, biologic); sistemului trebuințelor, aptitudinilor și atitudinilor, funcțiilor de cultură fizică general – specifice și generale [7, 8]. Necesitatea reală de elaborare și implementare a Strategiei de dezvoltare a culturii fizice și a sportului a cuprins întregul sistem european, inclusiv în Republica Moldova. În acest context o ieșire din situația creată ar fi valorificarea potențialului propriu și mobilizarea resurselor suplimentare, bazate pe programe speciale de dezvoltare a culturii fizice și sportului, pe un cadru legal și instituțional de coordonare. Acestea sunt orientate spre experiența deja

acumulat de multe țări din Europa prin promovarea unei politici adecvate de dezvoltare a culturii fizice și sportului. Finalitatea acestei politici urmărește crearea condițiilor de realizare a programelor speciale de nivel național și local pentru dezvoltarea atât a sportului pentru toți, cât și a sportului de performanță, a rezervelor sportive [4].

Astfel, una din prioritățile învățământului superior de cultură fizică este armonizarea și compatibilizarea calificărilor solicitate de piața muncii și a celor conferite în cadrul universității, impunându-se elaborarea cerințelor de calificare ale specialistului din domeniu. Acest decalaj este amplificat și de necesitatea de a revizui procesul de formare a competențelor de calificare profesionale ale specialistului în domeniul culturii fizice. Cerințele pieții, mereu în schimbare, impun o reformare a competențelor necesare tânărului specialist pentru a fi încadrat în câmpul muncii. Astfel, unul din obiectivele fundamentale ale învățământului superior de cultură fizică constă în formarea unui specialist în domeniu, capabil să se adapteze condițiilor în continuă schimbare a pieței de muncă.

În acest context **scopul cercetării** noastre este de a analiza și a evidenția principalele conținuturi structurale existente în planurile de învățământ din diverse instituții superioare de profil din țară și de peste hotare.

Organizarea cercetării. Pentru sporirea calității în procesul de învățare în majoritatea instituțiilor de specialitate se tinde spre realizarea unui echilibru între timpul alocat învățării colective (cursuri, seminare, laboratoare) și timpul rezervat pentru învățarea prin pregătirea individuală. Din aceste considerente se fac unele modificări în ceea ce privește optimizarea raportului între orele de contact direct și cele de lucru individual.

Analiza rezultatelor cercetării. În acest context au fost analizate planurile de învățământ din următoarele instituții superioare de profil:

1. Universitatea de Stat de Educație fizică și sport
2. Universitatea Ecologică din București, Facultatea de Educație fizică, specialitatea Educație fizică și sport
3. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport, Kiev, Ucraina.
4. Universitatea de stat „T. Șevcenko”, Lugansk, Facultatea de Educație fizică și sport.
5. Universitatea de Educație Fizică și Sport, Lituania, Vilnius.

În acest raport poate fi analizat numai în instituțiile care au organizat procesul de învățământ în conformitate cu procesul de la Bologna (Tab. 1).

Tabelul 1.
Analiza planurilor de înv ț mânt din diverse institu ii de profil

Institu iile superioare de profil	Anii de studii/semestre/s pt mâni								Forme de evaluare (examene/colocvii)							
	I		II		III		IV		I		II		III		IV	
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Universitatea de Stat de Educa ie Fizic i Sport	15	15	15	15	15	15 (4 pr.)	15 (4 pr.)	15 (4 pr.)	7	7	7	7	7	7	7	5
Universitatea Ecologic Bucure ti, Facultatea de educa ie fizic , România	14	14	14	14	14	14	-	-	6E 1VP	4E 2C 1VP	5E 1C 2VP	4E 2C 2VP	3E 2C 2VP	3E 2C 2VP	-	-
Universitatea Na ional de Educa ie Fizic i Sport, Kiev, Ucraina	16 (6pr.)	21	16	21 (2pr.)	16	21 (5pr.)	16	21 (5pr.)	1(8)	3(8)	2(8)	4(7)	2(8)	5(6)	2(6)	2(8)
Universitatea de stat”T. evcenco”, Lugansk, Facultatea de Educa ie fizic i sport	17	18	17	18 (2pr.)	17	18 (2pr.)	18 (8pr.)	13	2(7)	4(7)	3(5)	4(7)	5(4)	4(6)	1(3)	3(6)
Universitatea de Educa ie Fizic i Sport, Lituania, Vilnius	17	16	18 (2pr.)	17 (2pr.)	18 (6pr.)	15 (6pr.)	18	5pr.1 5pr.2	5	5	3	3	3	4	4	pr.

Legend : *E* – examen, *C* – colocviu, *VP* – verificarea practic , *pr.* – practica

Analiza structurii acestor planuri de înv ț mânt [10, 11, 12, 13, 14] ne permite s constat m o varietate în privința duratei semestrelor i formelor de evaluare. Dacă în institu iile de înv ț mânt din Republica Moldova i Lituania exist numai examene ca forme de evaluare, atunci în celelalte institu ii men ionate

din România, Kiev și Lugansk evaluarea cunoștințelor are loc prin examene și colocvii. Tot odată și numărul de șapte mâini preconizate pentru studii este diferit. Această diversitate în conținutul și structura planurilor este evidențiată și prin perioadele de desfășurare a anumitor practici de instruire.

Tabelul 2.

Conținutul planurilor de învățământ din diverse instituții superioare de profil

Nr. crt.	Caracterul disciplinelor	INSTITUȚII SUPERIOARE DE PROFIL			
		Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	Universitatea ecologică București, Facultatea de Educație fizică, România	Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport, Kiev, Ucraina	Universitatea de stat „T. Șevcenko”, Lugansk, Facultatea de Educație fizică și sport
1.	Discipline fundamentale	13	9	7	
2.	Discipline de formare a abilităților și competențelor generale	4			
3.	Discipline de orientare socio-umanistică	8		5	
4.	Discipline de specializare	20	14	23	
5.	Discipline de orientare către alt domeniu la ciclul II	8			
6.	Discipline la liberă alegere	2		16	
7.	Stagii de practică, cantonamente	3(2)	5	3	3
8.	Discipline de pregătire în domeniul licenței		14		
9.	Discipline conform obiectivului universității		1		
10.	Discipline complementare		2		
11.	Partea de bază (nr. discipline)				
12.	Partea variativă (nr. discipline)				26
	TOTAL	58	45	44	55

Prin urmare putem constata că la etapa contemporană, specialistul în domeniul culturii fizice este pregătit în cadrul unui întreg de discipline, cu caracter general, specific, înrudite domeniului dat, însă sub diverse denumiri și repartizate în dependență de instituția dată (Tabelul 2).

Este necesar de menționat numărul mare de practici pentru studenți sub diverse aspecte, organizate în perioada de studii la Universitatea de Educație Fizică și Sport, Vilnius. Începând cu semestrul 3, anul II de studii, studenții sunt încadrați în fiecare semestru la desfășurarea practicilor de specialitate. Dar în semestrul VIII, în conformitate cu planul de învățământ la această instituție, sunt preconizate 2 practici de specialitate, fiecare a câte 5 săptămâni.

Conform planurilor de învățământ pentru celelalte instituții analizate, numărul de practici este mai redus – 3 sau 4.

Astfel, în rezultatul analizei planurilor de învățământ din instituțiile sus numite, constatăm următoarele concluzii:

1. Pregătirea unui specialist în domeniul culturii fizice în diverse instituții de profil necesită o pregătire complexă, determinată prin multitudinea de discipline incluse în planurile de studii, care contribuie direct la formarea integrală a tânărului specialist;

2. Varietatea de discipline studiate, uneori diferite după denumire, dar apropiate după sens și conținut, contribuie la formarea tuturor laturilor componente a viitorului specialist.

3. Varietatea disciplinelor incluse în planurile de învățământ, formele diverse de evaluare a cunoștințelor, modalităților de organizare a practicilor de specialitate, au un aspect variat, fapt ce nu permite ca viitorul absolvent al unei instituții din cele menționate să poată activa în altă țară.

În opinia noastră, apropierea conținuturilor didactice din planurile de învățământ după forme de organizare și de evaluare, va permite tânărului specialist în domeniul culturii fizice și sportului o arie de activitate cu mult mai largă.

Bibliografie

1. Bratianu, C., Nicolescu, O. *Abordări moderne privind managementul și Strategia Universitară*. În: *Strategia Universității, metodologie și studii de caz*. București: Editura Economică, 2007, p. 17-18.

2. Ciurea, A. *Sistemul de învățământ superior din Republica Moldova în contextul procesului de la Bologna: 2005-2011*, Chișinău, 2012, 94 p.

3. Ciorbă, C. *Bazele teoretice și argumentarea social-pedagogică a reformării conținutului învățământului superior de cultură fizică în Republica Moldova*. Dis. dr. hab. în t. ped. Chișinău: INEFS, 2004. 304 p.

4. *Strategia de dezvoltare a culturii fizice și sportului în Republica Moldova (2013-2020)*. Chișinău, 2012. 138 p.

5. , .

, 2001, 11, . 2-10.

6. , .

76 . - : . . . , 2001.

7. , .

: , 2003. 142 .

8. , .

: . : . - . , 2010, . 228-236.

9. , .

- , 1996. 279 .

10. *Plan cadru de învățământ*. USEFS, 2010. Specialitățile: Educație fizică , Educație fizică și sport, Cultura fizică recreativă , Cultura fizică de recuperare.

11. *Plan cadru de învățământ*. Universitatea Ecologică din București, Facultatea de Educație fizică (2014), specialitatea Educație fizică și sport.

12. *Plan cadru de învățământ*. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport, Kiev, Ucraina.

13. *Plan cadru de învățământ*. Universitatea de stat „T. Șevcenko”, Lugansk, Facultatea de Educație fizică și sport.

14. *Plan cadru de învățământ*. Universitatea de Educație Fizică și Sport, Lituania, Vilnius.